

СТ А Н О В И Щ Е

Относно: Оценка на риска за консуматора и определяне източника на 4,4-ДДЕ в листна проба от череши

1. Правно основание:

- Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 23 февруари 2005 година, относно максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди във и върху храни или фуражи от растителен или животински произход и за изменение на Директива 91/414/ЕИО на Съвета

- Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година, относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета

2. Цел:

Оценка на риска за консуматора, във връзка с взети листни проби за идентификация на продукти за растителна защита (ПРЗ) от праскови, ябълки и череши, анализирани в Централна лаборатория за химични изпитвания и контрол (ЦЛХИК) – България

3. Идентификация на опасността:

■ са взети 3 броя листни проби от праскови, ябълки и череши, с произход България, за лабораторни анализи за идентификация на ПРЗ.

■ Според изпитвателен протокол № 1127/17.07.2020 от анализ на череши – листа (проба № 0004924-3), е установено съдържание на веществото 4,4 ДДЕ (дихлородифенилдихлоретилен) в количество $0,015 \pm 0,008$ мг/кг.

Във връзка с наличните данни е изпратено искане от Центъра за оценка на риска по хранителната верига (ЦОРХВ), относно определяне на риска за консуматора, на основание установената стойност на 4,4 ДДЕ – $0,015 \pm 0,008$ мг/кг в листа от череши.

Отправено е и запитване към ЦОРХВ, относно това, дали е възможно да се определи източника на замърсяване с 4,4 ДДЕ, установен в листната проба череши, като

се посочва, че насажденията от ябълки и череша са поливани със система за капково напояване, захранвана от сондаж през 2020 год., а през предходни години са поливани гравитачно от канали, захранвани от река [REDACTED].

4. Оценка на експозицията:

Центърът за оценка на риска по хранителната верига извършва оценка на експозицията от съдържанието на пестициди в хранителни продукти. Листа на череша не е хранителен продукт, поради което е неуместно извършването на оценка на риска за консуматора.

Във връзка със запитването, дали е възможно да се определи източника на замърсяване с 4,4 ДДЕ Ви информираме, че това вещество е един от най-разпространените продукти от разпадането на пестицида дихлородифенилтрихлороетан или, или както е познат – ДДТ. ДДТ е изключително мощен инсектицид, високо устойчив в околната среда, което го е превърнало в опасност за нея, за здравето на консуматорите и за нецелевите организми. Поради това ДДТ е забранен през 70-те години на ХХ век, но е възможно да са останали залежали продукти от него. Най-вероятният път за проникването му в растенията е чрез замърсена почва и подпочвени води. Особено висока е опасността, когато земеделската земя е в близост до разрушени стари складове за ПРЗ, от където чрез валежите и оттока, е възможно веществата да са попаднали в почвата и да се разпространяват в нея чрез подпочвените води, от където могат да попаднат и в надземни водоеми (реки, езера и пр.). Когато пестицидът е устойчив (каквото е ДДТ), той може да остане в околната среда в продължение на десетилетия или да се разпада изключително бавно в нея.

За да може да се направи категорично заключение относно източника на замърсяване с 4,4 ДДЕ/ДДТ е необходимо лабораторно изследване за пестициди на почвата и поливните води в района, където е констатирано замърсяването.

5. Заключение:

ЦОРХВ не може да направи категорично заключение относно източника на замърсяване с продукта 4, 4 ДДЕ, но като вероятен такъв може да се предположи водата от поливане чрез канали и сондажи. Възможно е също и почвата, в която са отглеждани културите, да е била замърсена и пестицидът да е попаднал в растението през кореновата му система. Поради това ЦОРХВ препоръчва изследване на почвата и поливните води в района.

За да бъде извършена оценка на риска за консуматора, поради замърсяването на черешови дървета с пестицид, е необходим резултат от лабораторно изследване на плодовете от череша.

Изготвил:
Екип от ЦОРХВ

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<http://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056

